

um nøvn

B. Z. Jensen
80 ár

Í morgin, hósdagin tann 12. november, fyllir Bethuel Ziska Jensen, prentari í Havn, 80 ár.

Bethuel er føddur og uppvaksin í húsumum í Dali yviri á Kák í Havn. Hann er sonur Marius Jensen, skipara og vrakara. Marius var ættaður undan Brekkuni á Sandi. Abbi hansara var Sámal undir Kviggjddum, skúla-meistarinn, sum hann varð róptur, tí hann rekti starvið sum lærari á Sandi og í Skúgví árin 1838 til 1852.

Mamma Bethuel var Jóhanna Ziska, fødd Andreassen, dóttur Andráss í Dali, skráddara í Havn.

Bethuel er helst elsti núlivandi prentari í Føroyum og man somuleiðis vera hann, sum hevur havt ta longestu starvstíðina. Longu í 1915, beint sum hann var farin úr skúlanum, fór hann í prentaralæru á prentsmiðjuni Fram. Partafelagið Fram var stovnað á 1900, 22 ár eftir at Dimmalætting var farin at koma út. Høvuðsuppgávan hjá prentsmiðjuni var at prenta Tingakross, sum kom út á fyrsta sinni nýggjarsdag 1901.

Læruárin hjá prentarum var tá tilsamans fimm ár, 3 1/2 ár vóru teir lærlingar og 1 1/2 ár »forbundtarar«. Bethuel lærði á Fram til 1918. Tá fór hann til Keypmannahavnar, har hann arbeiddi sum »forbundtari« í hálvt-annað ár.

Meðan Bethuel lærði á Fram, helt prentsmiðjan til, fyrst í kjallaranum hjá Andrias Ziska, seinni úti í Bø. Prentsmiðjan

brúkti hondsats til 1920, tá ið ein setmaskina varð keypt frá blaðnum Politikan í Keypmannahavn. Maskinan varð tikin í brúk í 1920, og Bethuel gjørdist fyrsti maskinsetari í Føroyum.

Tá ið Føroya Socialdemokratúr fór at koma út í 1927, arbeiddi Bethuel nokur ár á prentsmiðjuni har. Henda prentsmiðjan helt tá til í kjallaranum í Losjuni.

Men í 1931 fekk Bethuel sína egnu prentsmiðju í Jónas Broncksgøtu, og har hevur hann hildið til síðani.

Av viðskiftafólki og starvsbrøðrum er Bethuel kendur sum ein álítandi og vælgjøgur prentari.

Frá ungum árum av hevði Bethuel áhuga fyri tónleiki. Hann lærði hjá Bakar Hansen og hevur spælt í trimum hornorkestrum, Ólivant, Havnar Hornorkestri og, ikki at gloyma, G.H.M.

Bethuel giftist við Amaliu, sum var av Uppsølum í Klaksvík. Amalia, sum doyði í fjør, var eitt fólk við áhuga og vitan, sum rúkkur út um gerandisdagin. Hon hevði eitt lætt sinni, sum saman við tí smittandi skemtingarsemi, sum Bethuel er kendur fyri, hevur gjørt tað til ein stutlleika hjá vinum og kenningum at koma í heim teirra.

Bethuel hevur meira enn 65 ár á baki sum prentari. Men enn røkir hann dagliga starv sitt, og tú sært ikki á honum, at hann er um at fara um tey áttati. Vit ynskja honum mangan arbeidsdagin aftrat.

Johan Olsen og John Svend Olsen, allir í Rituvík.

Nýggjur nevndarlimur

John Dam, skipari, Høydølum, er farin úr nevndini hjá P.f. Handils- og frystivirkinum, í Fuglafirði. Fyri hann er Hans Andr. Dam, skipari, komin í nevndina.

Útvega skip og reka fiskiskap

»P.f. frá 5. oktober frá 1981« er heitið á nýggjum partafelagið í Rituvík. Felagið er stovnað við tí endamáli at útvega fiskiskip og reka fiskiskap og annað starv í hesum sambandi.

Partapeningurin, 10.000 kr., er goldin kontant.

Stovnarar felagsins eru: Karl Olsen, Niclas

Tveir km niður í Suðuroynna

Tann 27. oktober steðgaði boringin í Lopra, 2.178,18 m niðri. Arbeidsbólkurin, sum stóð fyri boringini, hevur sent út eitt tíðindaskriv um hana:

Boringin í Lopra er nú liðug á hesum sinni. Hon byrjaði 2. juli í ár og endaði 27. oktober. Nakrir dagar framman undan gingu til at seta boritolini upp og nakrir dagar aftaná at taka tey niður.

Arbeidsstíðin ell hevur verið bytt sundur í fimm tíðarbil á 4 vikur, soleiðis at tað hevur verið borað tær triggjar fyrstu vikurnar av hvørjum tíðarbili og seinasta vikan hevur verið frivika. Arbeitt hevur verið í trimumskiftum, fátta tímar við fyra monnum í hvørjum arbeidsbolki. Borifólkið (allir islendingar) taldu 16 mans: tólv borimenn, tveir formenn, ein maskinmeistari og ein eftirlitsserkefóðingur. Jarðfrøðingarnir á staðnum vóru fyra.

Borifólkið fór aftur til Íslands 6. november, 3—4 mans

vera kortini eftir til borreiðskapurin og annað tilfar er farið avstað aftur við skipi úr Vági 8. november. Jarðfrøðingarnir eru farnir aftur til Danmarkar, uttan ein, sum verður eftir her.

Óhapp

Boringin varð steðgað, tá komið var niður á 2.178,18 m og seinasti kjarnin var tikin, hetta er nær niður móti tí marki, sum borimaskinan »Dorfi« er før fyri at bora. Tilfarið, sum borað varð ígjøgnum, var allan vegin sama tilfarið, sum er í niðastu basaltflánum í sunnaru helvt av Suðuroy, tjúkkar blagrytislinir við ilsku og royðugroti millum. Jarðfrøðiliga sigur hetta okkum, at eldgosini hava verið tittari

niðari enn ovari og, at hesir meiri enn 2000 m av basalti eina ferð allir hava verið oman fyri sjóvarmálan. Hvussu langt er eftir niður á undirstøðið undir basaltflánum, er ilt at siga enn.

Óhapp vóru av og á, sum gjørdur at boristíðin varð longd. Borurin setti seg fastan. Ta einu ferðina seinkaði tað boringini meira enn eina viku. Eisini var grótslagið, sum borað varð ígjøgnum, so hart, at boriferðin, serliga í seinastuni, var minni enn upprunaliga roknað við 1 m í seinastuni móti stívum 2 m ovari.

Úrslitini í bók

Royndarlutir vóru tiknir alla tíðina, meðan boringin fór fram, partvist knúst tilfar og partvist heilir kjarnar.

Umleið 1100 royndarlutir eru tiknir av knústum tilfari (ein royndarlutur fyri hvørja

2 m). Heilur kjarni varð fyrstu ferð tikin í 339 m dýpi og seinastu ferð í 2178 dýpi, 6 kjarnir tilsamans.

Hitamátingar hava verið gjørdar, hvørja ferð frivika hevur verið, og tykist jarðarhitavøksturin at vera umleið sum meðaljarðarhitavøksturin er fyri Europu. Hesar mátingar verða uppaftur tiknir seinri, við tað, at tær verða meira álítandi sum frá liður. Tá liðugt var at bora, men áðrenn borreiðskapurin varð tikin niður, kom vognur við máttólum úr Íslandi og gjørdi ymsar tekniskar og jarðalísfrøðiligar mátingar.

Alt tilfarið, sum fingið er til vegar (knúst tilfar, kjarnar, máttitilfar), verður nú gjølla kannað, og tá tað er liðugt viðgjørt, koma úrslitini út í bók, sum Føroya Fróðskaparfelag gevur út.

Ein fyribils frágreiðing verður nú send Landsstýrinum, sigur arbeidsbólkurin.

Føroyar og Grønland í Norðurlanda ráðið:

Anker fær ábreiðslur tí hann vil lata danskar sessir

— Tað er heilt órimiligt, at forsætisráðharrin einsamallur arbeiddi við hesum máli.

Hetta hevur Ib Stetter úr danska konservativa flokkinum at viðmerkja til uppskotið hjá Anker Jørgensen um at Føroyar og Grønland skulu fáa fyra av sessunum hjá Danmark í Norðurlanda ráðnum.

Aktuelt skrivaði friggjadagin, at Ib Stetter heldur hetta vera eina løgna framferð hjá ríkisstjórnini og hann vil hava eina frágreiðing frá forsætisráðharranum. M.a. tí ein nevnd í lóguni hevur sam-

ráðingar við norðurlendsku stjórnirnar og formansskapin í Norðurlanda ráðnum um júst hetta málið.

Eisini stuðulsflokkarnir hjá stjórnini, teir radikalu, kristiligi flokkaflokkurin og centrumsdemokratarnir, eru misnøgdir við royndina hjá Anker Jørgensen at fáa føroyingum og grønlandingum sjálvstøðuga umboðan í Norðurlanda ráðnum. Flokkarnir halda, at uppskotið um, at danir skulu lata fyra av sessum sínum í ráðnum, kann hava við sær, at teir smáu flokkarnir í Danmark missa møguleikan at

fáa umboð í Norðurlanda ráðið.

Tveir partar

Tað var í síðstu viku, at uppskotið hjá Anker Jørgensen bleiv almannakunngjørt. Uppskotið er, at Føroyar og Grønland, sum nú hava umboð í dansku sendinevndini, sum telur 18 umboð, skulu fáa sjálvstøðuga umboðan. Londini skulu hava

tvey umboð hvørt og tey skulu hava egnar skrivstovur.

Fyri ikki at bróta prinsippið um ríkisfelagsskapin ella koma stjórnunum í hinum Norðurlondunum í trupulleikar, skulu Føroyar og Grønland fáa sínar sessir burturav teimum dansku, skjýttur Anker Jørgensen upp.

Uppskotið hjá Anker Jørgensen skal nú leggjast fyri stjórnirnar í hinum Norðurlondunum.

Anker Jørgensen — kravdur eftir frágreiðing um ætlan sína at útvega føroyingum og grønlandingum sjálvstøðuga umboðan í Norðurlanda ráðnum

